

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Een boodschap voor het nieuwe jaar

"Maar Gij zijt Dezelfde"

Psalm 102:28a

Met de nieuwjaarsdag zijn we het laatste jaar van het tweede millennium ingegaan. Of moeten we zeggen het zesde millennium van de wereldgeschiedenis, en begint volgend jaar - Deo Volente - op 1 januari het zevende millennium? Wie zal het zeggen?

Dit ene kunnen we met zekerheid zeggen: alles hier op aarde verandert. In de dienst op de oudejaarsavond zingen we meestal:

*"Als een kleed zal 't al verouden;
Niets kan hier zijn stand behouden;
Wat uit stof is, neemt een end
Door de tijd, die alles schendt."*

Hoe kunnen dingen in het jaar dat voorbijging veranderd zijn. Eerst voorspoed, toen tegenspoed. Eerst een goede gezondheid, nu een geknakte gezondheid. Eerst samen, nu alleen. Eerst gelukkig, nu verdrietig, tranen vanwege gemis, een kruis dat de schouders zwaar naar beneden drukt. O zeker - het kan alles ook andersom. Ook in het nieuwe jaar kan alles zo anders worden. Ten goede of ten kwade. Of omgekeerd. Wie kan hier uitsluitel geven? Zekerheid kunnen we nergens aan ontlenen. We zoeken vastheid, maar elke grond daarvan is wankel. Tegenover dat alles is er een maar. Het maar van onze tekst. Het maar van God. Wat een tegenstelling. "Maar Gij hebt, o Opperwezen, nooit verandering te vrezen". De Heere is Dezelfde, en dat gisteren en heden en in de toekomst. Hij verandert nooit. "Ik, de Heere, wordt niet veranderd". Hij is Dezelfde en Hij blijft Dezelfde. Ja - Hij blijft eeuwig Dezelfde. Dat geldt de eerste Persoon en de Tweede Persoon en de derde Persoon van het

ene goddelijke Wezen. Dus van God de Vader, van God de Zoon en van God de Heilige Geest. De Heere is de Heilige. Elke dag van het nieuwe jaar. Hij vertoornt Zich zeer over alle zonde. O zondaar, dat moet doen afschrikken van alle onheiligheid. Dat moet doen heenvluchten tot Hem Die met Zijn heiligheid mijn onheiligheid bedekt. 't Zou toch verschrikkelijk zijn als ik in het nieuwe jaar zonder die bedekking zou moeten verschijnen voor de heilige God. De vlammen van Zijn heiligheid zouden mij dan verteren! De Heere is de Rechtvaardige. Hij doet altoos naar hetgeen Hij gezegd heeft, en dat naar twee kanten: heil-aanbrengend of straffend. Wie Hem zoekt, die zal leven. Doch wie voortgaat op het pad der zonde die zal gewaar worden dat God Zijn bedreigingen waarmaakt. Wie het bloed van het Nieuwe Testament onrein acht, waardoor hij geheilgd is, zal ervaren dat God een verterend vuur is.

De Heere is de Waarachtige. Kom daar niet aan, zet er geen vraagtekens achter. Maak God door uw ongeloof niet tot een leugenaar. Hij is en blijft de Waarachtige al de dagen van het nieuwe jaar. Zou Hij spreken en het niet doen? Zijn spreken staat op recht en waarheid pal als op onwrikb're steunpilaren. Al Zijn bedreigingen zijn waarachtig, en al Zijn beloften zijn waarachtig. ja - Zijn beloften zijn in Christus Jezus ja en amen. Wat een pleitgrond voor een onbekeerd mens! Wat hoop- en moedgevend voor een arme tobber, voor een bekommerd mens. 't Is om aan te houden totdat de hemel zich scheurt en Hij neerwaarts komt. Hoe kan de satan bestoken, och de verklager der broederen al is zijn kop vermorzeld, is nog zo springle-

vend. Duizend zorgen, duizend doden kunnen het angstvallig hart kwellen. Maar hoor toch - Gods beloften zijn vast en zeker. Zou Hij spreken en het niet doen? O klem u vast aan de Belover, en zing daarbij: "Maar de Heere zal uitkomst geven; 'k zal in dit vertrouwen leven". Dacht u dat de Heere beschaamd doet uitkomen? Neen toch! Houd dan aan en grijp moed, uw hart zal vrolijk leven!

De Heere is de Genadige. 't Gaat hier over Zijn genadige gezindheid. Ook dat is zijn Wezen. Ook zo is en blijft Hij al de dagen van het nieuwe jaar. Hij handelt nooit met ons naar onze zonden. Och mijn naam is zondaar. 'k Zou elke dag moeten vrezen. Maar indien wij onze zonden belijden, Hij is genadig, schoon zwaar getergd, lankmoedig en weldadig, en dat in Christus Jezus om Wiens wille Hij kan en wil genadig zijn. De Heere is liefde.

Hoe heeft Hij die liefde geopenbaard in het zenden van Zijn eniggeboren Zoon. Zijn Zoon aan het vloekhout, plaatsbekledend, als Borg, als Middelaar. Hierin is de liefde geopenbaard. Zie, het Lam Gods Dat de zonden der wereld wegneemt. Wordt u verbroken, stukgebroken door die liefde? In Christus Jezus het zien van de Vader, een liefde-oog, liefde-armen, een liefdehart. Eeuwige liefde, verkiezende liefde.

De Heere is de Getrouwe. Die trouwe houdt tot in eeuwigheid. Kinderkens, indien wij gezondigd hebben, Hij blijft de Getrouwe, Hij kan Zichzelf niet verloochenen. Hoe bekeerd ook, wat heb ik nog vlees! Vlees dat zich niet onderwerpt. Vlees dat vecht tegen de Geest. Vlees dat zelfs nog weer overwint. Indien het mogelijk ware zou het overgebleven vlees de Geest nog uitwerpen. Wat een troost voor het nieuwe jaar dat de Heere Dezelfde blijft. En dan moet ik u nog spreken van de Heere Jezus Christus. Ook Hij blijft Dezelfde. In het opheffen van Zijn doorboorde handen. In het pleiten en

bidden voor een schuldig volk. Ook de Heilige Geest blijft Dezelfde in het zuchten. Hij doet uitzien naar de komende verlossing. Hij doet volharden. Hij geeft kracht om te strijden en om te overwinnen.

Welk een troost voor elke dag van het nieuwe jaar. Hoe kunnen de dingen veranderen, hoe kan ik veranderen.

Daartegenover staat en blijft staan: "Maar Gij zijt Dezelfde". Er is bij Hem geen schaduw van ommekeer!

Ds. v.Z.

Van de administratie

Dit is dan weer het eerste nummer van ons blad, dat in 1999 verschijnt. Wij weten niet wat dit nieuw begonnen jaar ons zal brengen. Dat heeft de Heere in Zijn wijsheid voor ons verborgen. Maar laten we wel bedenken

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkkerk.

Versijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 0172-474202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

dat Hij ons allen toeroept: "Zo gij Mijn stem dan heden hoort, verhardt u niet, maar laat u leiden."

De Heere geve ons in alles een afhankelijk leven aan de troon der genade of we jong of oud zijn, een vragen: "Heere wat wilt Gij dat we doen zullen?" We mochten in de laatste weken van het oude jaar f 135,- aan giften ontvangen voor ons blad en een gift van f 100,- voor de school in Dundas, terwijl we 2 nieuwe abonnees konden inboeken, die werden opgegeven door een kerkenraad als geschenkabonnement.

Voor dit alles weer hartelijk dank met de wens dat we in 1999 nog vele giften mogen ontvangen en ook weer menige abonnee kunnen inboeken.

De acceptgirokaart voor betaling van het abonnementsgeld voor dit jaar, dat is al alweer de 34e jaargang van ons blad, kunt u binnenkort verwachten.

We hopen dat u allen deze kaart weer spoedig invult en opstuurt naar de Postbank of uw eigen bank.

Als het wordt uitgesteld, wordt het zo gemakkelijk vergeten.

U weet dat de uitgave van ons blad wel meer dan f 30,- per abonnement kost, daarom is op de kaart een mogelijkheid aangegeven voor een gift of overbetaling. De lezers hebben ons wat dat betreft in het verleden nog nooit beschaamd en we hopen dat de Heere ook dit keer de harten weer wil neigen. Degene die ons blad als geschenkabonnement ontvangen en die periode is nog niet afgelopen, zijn niet verplicht het abonnementsgeld nu al te betalen. Uiteraard is het wel toegestaan.

Bij voorbaat hartelijk dank.

P.S. Als u tot de ontdekking komt, dat u het abonnementsgeld van het vorige jaar nog niet hebt betaald, zoudt u dat dan alsnog willen doen?

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Telefoon: 0172-474202. Postbank: 704350.

Van de redactie

Inhoud

Ds. J.P. Boiten schrijft verder over de gang van zaken op de Generale Synode die in Nunspeet heeft vergaderd. Drs. G.J. Capellen schrijft een vervolgartikel over het boek van John Brown "Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven." In deze aflevering treft u ook de inhoudsopgave van de jaargang 1998 van ons blad aan. Het

grootste deel hiervan is nog door br. J. Boer, die ons zo plotseling ontvallen is, opgesteld. Voor het compleet maken van deze inhoudsopgave zeggen wij zijn zoon en schoondochter hartelijk dank.

Het jaar 1999

We mochten een nieuw jaar binnengaan. We weten niet wat het nieuwe jaar ons brengen zal. In het achterliggende jaar is de vergankelijkheid van het leven onderstreept. Niemand heeft hier een blijvende stad. Dat de toekomstige uit genade gezocht zou mogen worden. Moge de nabijheid des Heeren ondervonden worden. Hierbij denken wij met name aan de predikantsweduwen. Moge de Heere ook dit jaar in onze kerken werken, Zijn Koninkrijk uitbreiden en de arbeid die verricht wordt aan ons blad tot zegen stellen.

Christelijke Gereformeerde Kerk Barendrecht 100 jaar

Zondag 27 december jl. mocht in de morgendienst herdacht worden dat 100 jaar geleden op 23 december 1898 de Christelijke Gereformeerde Kerk te Barendrecht werd geïnstitueerd.

Opnieuw mocht toen de Christelijke Gereformeerde Kerk tot openbaring komen. Het weer tot openbaring komen van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Barendrecht kwam voort uit het verlangen naar een Schriftuurlijk-bevindelijke prediking. Er was honger en dorst naar de rechte verkondiging van Gods Woord. De prediking van Wet en Evangelie werd begeerd. Er werd zondag 27 december jl. een preek gehouden over 1 Samuël 7:12b "en hij noemde diens naam Eben - Haëzer; en hij zeide: Tot hier-toe heeft ons de HEERE geholpen." Thema was: EBEN-HAEZER.

Er werd stilgestaan bij drie gedachten:

1. Een blik in het verleden.
2. Een blik in het heden.
3. Een blik in de toekomst.

Het ligt in de bedoeling dat binnen afzienbare tijd een gedenkboek verschijnt. De Heere gedenke de gemeente van Barendrecht en gebruike de ambtelijke arbeid tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk.

Verschijningsdata volgende nummers

Het volgende nummer zal D.V. 21 januari 1999 verschijnen en de daaropvolgende afleveringen zoals gebruikelijk elke veertien dagen.

AvH.

John Brown - "Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven" (5)

Er is maar één Weg; er is maar één Middelaar tussen God en mens. En dat is Jezus Christus! Hij is de Weg tot de Vader. In het vorige artikel hebben we gezien, wat onze staat is en hoe nodig wij een weg hebben. We zagen ook dat Christus alleen een geschikte weg tot God voor een arme zondaar is.

Brown gaat in een derde punt nog wat nader in op het feit dat Christus alléén de Weg is. Hij alleen kan ons tot God leiden. Engelen kunnen dit werk voor ons niet doen. Zij hebben geen kracht over ons hart. Zij kennen onze geheime gedachten niet.

Het bloed van stieren en bokken kan ons ook niet redden. In Hebr. 10:4 lezen we: "Want het is onmogelijk, dat het bloed van stieren en bokken de zonden wegneme". Dat bloed reinigde alleen uitwendig.

Het is alleen Christus' bloed wat daadwerkelijk reinigt. En we weten dat het bloed van stieren en bokken daar een afschaduwing van was.

Wat wij ook doen; wij kunnen onszelf niet redden. "Niets van onze moeite of arbeid kan hier helpen; de Heere zal geen welgevallen hebben in duizenden van rammen, of tienduizenden van oliebekers. Hij zal onze eerstgeborenen niet nemen voor onze overtreding, noch de vrucht onzes buiks voor de zonde onder ziel (zie Micha 6:7). De ingestelde godsdiensten en middelen zullen het niet doen".

Heel duidelijk is het, dat Brown alle "offertjes" buiten Christus radicaal afwijst. Daarna gaat hij over tot het vierde punt. ("Welke de buitengewone voordelen en bijzonderheden van deze weg zijn").

Het is een heel bijzondere weg, want Christus kan de dwalende zielen tot zich brengen. Hij kan genade in hun harten uitstorten, zodat ze gewillig worden om op deze Weg te wandelen. Wat een heerlijke Weg is deze Christus! Onbuigzame mensen brengt Hij en houdt Hij op deze Weg.

Bovendien is hij die op deze Weg komt, voor eeuwig veilig. Hier dwaalt men niet. Zelfs de dwazen zullen op deze Weg niet dwalen. Jesaja 35:8 zegt: "En aldaar zal een verheven baan, en een weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden; de onreine zal er niet doorgaan, maar hij zal voor deze zijn; die (dezen) weg wandelt,

zelfs de dwazen zullen niet dwalen".

Wanneer we ons op deze Weg bevinden, zullen we niet bezwijken. De vermoeide reiziger wordt ondersteund. Hij gaat van kracht tot kracht steeds voort. Zeker er zijn moeilijke dagen in het christenleven. Veel beproevingen en tegenslagen zijn hun deel. Ze gaan door diepten en dalen. En toch is er telkens weer de kracht van de Heere die hen ondersteunt. Het is een gegeven kracht. Zijn wij van die uitzierende mensen die de HEERE verwachten? Over zulke mensen sprak Jesaja. "Hij geeft de moeden kracht en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft.

De jongen zullen moede en mat worden en de jongelingen zullen gewisselijk vallen. Maar die den HEERE verwachten, zullen de kracht vernieuwen; zij zullen opvaren met vleugelen, gelijk de arenden; zij zullen lopen, en niet moede worden; zij zullen wandelen en niet mat worden". (Jesaja 40:29-31).

"Uit dit alles blijkt", aldus Brown, "dat deze Weg een zeer vermakelijke, begeerlijke en troostrijke Weg is. De mens is hier veilig en hij mag zingen in de wegen des Heeren.

David heeft er van gezongen in Psalm 138. "Als ik wandel in het midden der benauwdheid, maakt Gij mij levend; Uw hand strekt Gij uit tegen de toorn mijner vijanden, en Uw rechterhand behoudt mij" (vs. 7).

En met hen zullen er velen zingen van de wegen des HEEREN.

*Dan zingen zij, in God verblijd
Aan Hem gewijd.*

Van 's HEEREN wegen;

*Want groot is 's HEEREN heerlijkheid.,
Zijn Majesteit*

Ten top gestegen;

*Hij slaat toch, schoon oneindig hoog,
Op hen het oog.*

Die need'rig knielen;

*Maar ziet van ver met gramschap aan
Den ijd'len waan*

Der trotse zielen.

(Psalm 138:3 berijmd)

Hebt u al leren bukken, buigen voor de Heere?

Aan het einde van hoofdstuk 3 trekt Brown nog een aantal conclusies. Hij wijst ook aan wat onze plicht is!

"O, hoeveel reden is hier voor ons, om

ons te verwonderen, eensdeels, dat God zich ooit zo diep verlaagd heeft, dat Hij een weg heeft gesteld, hoe de zondaars en wederspanningen (...) verdienden van voor Zijn aangezicht en uit Zijn gunst voor eeuwig verworpen te worden en verder terug mocht komen en genieten de zaligheid en het geluk in de vriendschap en gunst van God. (...) Anderdeels; dat Hij zulk een weg heeft gesteld, dat Jezus Christus, Zijn enige Zoon (...) als een brug zou liggen tussen God en de zondige oproerlingen". Hieruit volgt dat het dwaasheid is om een andere weg te zoeken om tot God te gaan.

Het zijn allemaal doodlopende wegen! O wat is onze goddeloosheid groot, dat wij telkens als ons dé Weg wordt aangewezen en aangeprezen, deze Weg verachten! Als u dit nog niet inzielt, vraag dan om ontdekkende genade.

Wij zullen op die Weg moeten wandelen, wil het hiernamaals vrede zijn. U zegt, jawel, maar hoe kom ik op die weg? De Heere wijst u de weg. Daarmee is allereerst gezegd dat u zich moet afkeren van alle andere valse en bedriegelijke wegen.

En dat u moet strijden om in te gaan.

De Heere Jezus bestempelt de weg der zaligheid met de naam van de enge poort. Christus is in de volheid des tijds in de wereld gekomen en heeft haar opgericht door Zijn dood aan het kruis. Ach! Het is tijd verliezen, een andere weg te zoeken om eeuwig te leven. Hoe eng deze poort zij, zo is ze toch altijd gereed zich te openen. Er is geen zondaar, van welk gehalte hij ook zij, die door deze poort niet zou kunnen ingaan.

Wat echter nodig is, is dit: "erkennen en belijden dat zonde zonde is". Lezer(es), voelt u uw diepe gezondheids? Belijdt u dat u niets van uzelf kunt meenemen? Weet toch dat door die poort geen rijken, maar armen gaan. Zij die alle gerechtigheid in zichzelf kwijtgeraakt zijn.

Eng is de poort en nauw is de weg. Dat wil niet zeggen, dat de Heere ons liever niet zou willen toelaten. De poort is wel eng, maar er is in Christus Jezus een onbegrensde ruimte om in te gaan. Nodigend staat boven de poort geschreven.

"Klopt en u zal opengedaan worden". Maar de poort is eng, die tot het leven leidt, omdat wij met Christus moeten leren sterven en al het onze eraan moet.

De vraag komt tot u en jou.

Op welke weg wandelt u/wandel jij? Van nature hopen we allemaal op de

brede weg en rennen we naar de afgrond. Bent u al ingegaan door de enge poort? Nee, ik vraag niet of u er veel over spreekt; ook niet of u gelooft dat de enge poort bestaat. Ik vraag u of u er hebt aangeklopt, of u er ontvangen

bent en of u er door bent binnengegaan! Zalig is hij, is zij, die van de brede weg is afgebracht en door de enge poort binnenging.

Ds. G.J. Capellen

Generale Synode van Haarlem-Noord (6).

De derde zittingsweek begint op maandagmiddag 16 november. Op de gebruikelijke wijze opent de voorzitter de vergadering. Gememoreerd wordt het overlijden van oud. D. van Arkel te Soest. Een viertal hoogleraren is aanwezig. Als eerste onderwerp wordt aan de orde gesteld het rapport dat handelt over onze verhouding tot de Nederlands Gereformeerde Kerken. Twee afgevaardigden van deze kerken worden welkom geheten. Omdat ds. J. Westerink voorzitter is van het deputaatschap berust de leiding voor deze vergadering bij de assessor ds. J. Plantinga. De synodeleden die een voorstel hadden ingediend mogen reageren op wat de commissie met hun voorstellen heeft gedaan. Oud. D. Koole handhaaft zijn eigen voorstel. Ten aanzien van de fundamentele geloofswaarheden bestaat er toch geen tegenstelling. Ik denk dat het aan de wil ontbreekt. Het landelijk loslaten van elkaar zal dodelijk zijn voor plaatselijke situaties. Ds. Groenleer meent dat we pas kunnen stoppen met de contacten als deze kerken zich niet meer in alles opstellen naar de belijdenis. Hij blijft ook bij zijn voorstel.

Rapporteur ds. v.d. Heuvel merkt op dat het niet de taak van de commissie is om met een bijbelse visie te komen. De commissie wil in haar voorstel recht doen aan het geheel van de visies in onze kerken. Deputaat Westerink zegt dat het niet zo is dat de wil zou ontbreken. Deputaten hebben hun pijn en moeite verwoord en gezocht naar een weg om verder te komen.

Het commissievoorstel wordt in stemming gebracht. 39 synodeleden blijken hier voor te zijn en 10 tegen, zodat het is aangenomen. De synode heeft hiermee o.a. geconstateerd dat de verschillen t.a.v. de toeigening des heils niet zijn weggenomen en dat de bezwaren tegen het Akkoord van Kerkelijk Samenleven zoals dat functioneert in de Nederlands Gereformeerde Kerken, zijn gebleven. Voorts is het besluit van de Landelijke Vergadering om het diakenambt voor de zusters der gemeente open te stellen, een belemmering op de weg naar eenheid.

Tevens constateert de synode dat op plaatselijk vlak de contacten zijn genomen en dat deze als een zegen worden ervaren. De synode is van oordeel dat voortzetting van het gesprek over de relatie tussen Schrift en confessie momenteel uiterst moeilijk lijkt te zijn. De synode spreekt o.a. uit dat er onder de huidige omstandigheden geen grond meer is om in de toekomst op plaatselijk niveau bijlage 6 K.O. toe te passen in de relatie tot de Ned. Geref. kerken. De synode besluit de samensprekingen met de NG-commissie in het kader van zoeken naar kerkelijke eenheid voorlopig te beëindigen en aan de kerken mee te delen dat er in het licht van de ontwikkelingen helaas geen reden is contacten met de NGK te zoeken en uit te breiden, en bijlage 6 K.O. voortaan niet meer toe te passen op de relatie tot de NGK met uitzondering van die gemeenten die in een gevorderd stadium van samenspreking zijn. De voorzitter zegt dat dit besluit verdrietig stemt. Aan jarenlange samensprekingen komt nu een einde. Een aantal broeders vraagt aantekening in de Acta dat ze tegen dit besluit zijn. Het voorstel voor beantwoording van de brief van de Landelijke Vergadering van de Nederlands Gereformeerde kerken roept zoveel vragen op dat de commissie zich er eerst weer op gaat bezinnen.

Hierna buigt de synode zich over de positie van de samenwerkingsgemeenten en samenwerkende gemeenten. Onder de eerste verstaat men gemeenten die feitelijk gefedereerd zijn, dus als 1 gemeente functioneren. Dit zijn er 5: Almere, Alkmaar, Arnhem, Lelystad en Nieuwegein. De commissie stelt voor een onderzoek te doen naar de kerkrechtelijke positie van de samenwerkingsgemeenten. Voorts is de commissie van mening dat de ruimte die door de samenwerkingsgemeenten wordt gevraagd op gespannen voet kan komen te staan met de loyaliteit die tegenover het Christelijk Gereformeerd kerkverband verwacht mag worden. Het feit dat men ook tot het kerkverband van de Nederlands Ge-

reformeerde kerken behoort roept spanningen op. Een achttal broeders stelt hierover vragen. De rapporteur gaat op de opmerkingen in. Er is sprake van een gewetensconflict omdat in het verleden is opgeroepen tot kerkelijke eenheid, terwijl er nu ontwikkelingen zijn waardoor die eenheid onder druk komt te staan. Er moet loyaliteit zijn t.a.v. het eigen kerkverband. Deze gemeenten mogen niet in een uitzonderingspositie komen in die zin dat zij een derde kerkverband gaan vormen. Namens deputaten zegt ds. Westerink dat het hier over drie onderwerpen gaat:

1. het samenwerkingsoverleg.

De commissie doet geen voorstel tot intensivering van dat contact.

2. de samenwerkende gemeenten. In alle openheid hebben we nagedacht over de vraag wat zijn de consequenties dat er plaatselijk wel samenwerking is en dat het landelijk stagneert.

3. de samenwerkingsgemeenten. Dit ligt heel gevoelig. De spanning is groter geworden naarmate de samenwerking landelijk geen weerklank meer vond. Bij het commissierapport heeft ds. Westerink heel wat vragen te stellen. Bijlage 6 spreekt over de voorlopigheid van de contacten. Zo wordt het plaatselijk echter niet ervaren. Wat bedoelt de commissie als zij vraagt om een nadere kerkordelijke regulering voor de samenwerkingsgemeenten? Krijgen zij dan een aparte status? Dat willen zij zelf niet en volgens deputaten kan dat ook niet. Elke gemeente heeft toch een zelfde positie als het gaat om het zich houden aan de kerkorde. Wat betekent de opmerking van de commissie dat die gemeenten behoren bij twee kerkverbanden? Daar kan ik me kerkrechtelijk niets bij voorstellen. Er worden nog enkele voorstellen gedaan. De commissie zal zich nader beraden op de gemaakte opmerkingen. Inmiddels is het voorstel over beantwoording van de brief van de Landelijke Vergadering gereed. De synode besluit aan het moderamen op te dragen deze brief te beantwoorden. Dit zal aan deputaten ter hand worden gesteld opdat zij dit met de Nederlands gereformeerde commissie doorspreken. Ds. J. Westerink neemt het voorzitterschap weer over en zegt tot de afgevaardigden van de Nederlands Gereformeerde Kerken: beschouw de genomen besluiten als een krachtig appel op uw kerk!

Na de avondmaaltijd komt de positie ten opzichte van de Gereformeerde

kerken vrijgemaakt aan de orde. In "van oordeel 4 en 5" van het commissierapport wordt gesproken over bepaalde situaties en gewoonten die in onze kerken reden tot zorg geven, en dat we met de eenheid in eigen kerkverband zorgvuldig moeten omgaan. Hierop wordt nog een toelichting gevraagd: Waar manifesteren zich die dingen? En wat wordt bedoeld met "eenheid"; organisatorisch of geestelijk? De rapporteur verwijst naar het deputatenrapport waar melding wordt gemaakt van de stromingen in onze kerken. Van vrijgemaakte zijde zijn hierover vragen gesteld. Onder "eenheid" moet zowel het organisatorische als het geestelijke worden verstaan. De voorzitter leest het voorstel. De synode spreekt uit dat de gesprekken met de deputaten GKV op basis van de bereikte punten van overeenstemming dienen te worden voortgezet; dat de opdracht van de GS 1995 om aandacht te geven aan de vraag hoe datgene waarover deputaten overeenstemming hebben bereikt in de praktijk gestalte krijgt, nader dient te worden uitgevoerd, waarbij het noodzakelijk zal zijn dat dit onderzoek beide kerkverbanden zal betreffen; dat deputaten zullen overwegen op welke wijze de bereikte overeenstemming gestalte gegeven kan worden in het contact met de plaatselijke GKV-kerk met inachtneming van o.a. de volgende gespreks-onderwerpen: de nota's over de toeëigening des heils, bespreking van gehouden preken van plaatselijke predikanten van beide kerkverbanden, van beschouwing van de gemeente en van de relatie met de NGK.

Deputaten wordt opgedragen zich te bezinnen of een federatie van kerken aanbeveling verdient en vorm kan krijgen. 50 synodeleden verklaren zich achter dit voorstel te scharen, terwijl 2 zich van stemming onthouden.

Ook over onze relatie met de Gereformeerde Bond moet nog een beslissing worden genomen. De commissie heeft zich beraden op ingediende voorstellen en deze gedeeltelijk overgenomen. Met algemene stemmen besluit de synode deputaten op te dragen met de Gereformeerde Bond contact te onderhouden met het oog op het elkaar stimuleren in het uitdragen van het bijbels gereformeerd gedachtegoed in ons land. Tevens constateert de synode dat de Gereformeerde Bond ook in de verenigde kerk op z'n post wil blijven. De synode is van oordeel dat het in het kader van het zoeken naar eenheid niet

zinvol is om verdere contacten te onderhouden, omdat overeenstemming op het gebied van de ecclesiologie (leer van de kerk) verder weg lijkt te zijn dan ooit.

Het laatste onderwerp voor deze avond is een onderdeel van het rapport van het curatorium. De commissie heeft het voorstel vanuit de vergadering overgenomen om het curatorium op te dragen om een afwijzing bij het admmissie-examen met redenen te omkleden en daarvan de afgewezenen en zijn kerkenraad vertrouwelijk schriftelijk in kennis te stellen. De commissie blijft bij haar voorstel, wat inhoudt dat een psychologische test tot de vereisten voor het admmissie-examen moet behoren. Hierover komt de nodige discussie. Ds. den Butter pleit er voor dat het curatorium eerst nader de wenselijkheid van een psychologisch onderzoek zal bekijken. De bezinning is nog niet afgerond, zodat het curatorium deze toestemming niet moet krijgen. Is het niet beter om

admissiale studenten in de loop van de studie aan zo'n onderzoek te onderwerpen? Als president-curator zegt ds. J. van Amstel dat het gewenst is om aan het begin van de studie die psychologische test te doen. Hij wijst er op dat het curatorium in een moeilijke positie kan komen als ze de redenen van afwijzing schriftelijk moet meedelen. Meerderen ontraden dit voorstel. Anderen stellen er tegenover dat er niet altijd zorgvuldig is gehandeld. Een afgewezenen heeft recht te weten waarom dat is gebeurd. De synode besluit om een afwijzing op het admmissie-examen met redenen te omkleden en de afgewezenen daarvan in kennis te stellen. Ten aanzien van de psychologische test besluit de synode met 40 stemmen voor, dat dit een onderdeel wordt van het admmissie-examen. De voorzitter wenst allen die aan de Theologische Universiteit verbonden zijn Gods zegen toe. Ds. van Amstel eindigt met dankgebed, nadat gezongen is van Psalm 32: 4 en 5.

ds. J.P. Boiten.

Jaarwisseling

Vergankelijkheid

We mochten een nieuwe jaarkring ingaan. Als het u vergaat zoals mij dan is het jaar 1998 voorbijgevlogen. We zeggen weleens dat de tijd vliegt. De Bijbel zegt het anders: Wij vliegen daarheen. Maar de grote vraag is wel: Waarheen zal dit zijn? Van nature bevindt ieder mens zich op de brede weg. Hij verzondigt en verbeuzelt zijn tijd. Als u terugkijkt op het jaar 1998, hoe hebt u dan uw tijd besteed? Wat hebt u gedaan met de roepstemmen die zijn uitgegaan? We dienen ernst te maken met het ene nodige. De Heere heeft er recht op gediend te worden en is het ook waard om gediend te worden. Telkens opnieuw roept de Heere ernstig en welmenend op de brede weg te verlaten, de afgoden vaarwel te zeggen en Hem te dienen. Houdt het u weleens bezig waar u zult zijn in de eeuwigheid? Wij vliegen daarheen. Niemand heeft hier een blijvende stad. Zo we sterk zijn worden we zeventig jaar, zo we zeer sterk zijn tachtig jaar. Wat zou het ontzettend zijn onder de vele ernstige en welmenende roepstemmen verloren te blijven liggen en voor eeuwig verloren te gaan. Alleen Gods kinderen hebben werkelijk toekomst. Zij zijn door genade op reis naar het hemels Kanaän. Hier behoren zij tot de strijdende Kerk. De Heere

heeft een vijandschap in hun leven gezet die zij van zichzelf nooit gezocht zouden hebben. De satan is hun wederpartijder geworden. De wereld keert zich tegen hen. De zonde benaauwt hen. Zij gaan gebukt onder het inwonend verderf. Op het moment van sterven zullen zij van dit alles verlost worden. De satan zal dan nooit meer kunnen aanvallen, hij zal nooit meer zijn pijlen kunnen afschieten. De wereld zal hen niet meer bedreigen. Er zal nooit meer gezicht behoeven te worden onder het inwonende verderf. De zaligheid zal eeuwig genoten mogen worden. Welk een rijk vooruitzicht voor allen die de Heere mogen vrezen. Mag het ook uw vooruitzicht zijn?

Waakzaamheid

We lezen in 1 Petrus 5:8 "Zijt nuchter en waakt". Het is een goede en geboden zaak deze woorden in het pas begonnen jaar ter harte te nemen. Wie gevaren onderschat, handelt heel gevaarlijk. Er dient een open oog te zijn voor de kracht en de list van de vijanden. Waakzaamheid is geboden. Gods kinderen dienen op hun hoede te zijn. Er mag niet gedaan worden alsof er geen gevaren zijn. Dat zou zeer dwaas zijn. Er dient waakzaamheid te zijn in heel veel opzichten. Hoe zullen

we met de tijd omgaan die ons wordt toegemeten? In de staat der rechtheid gebruikte de mens de tijd goed. Door de zondeval is dat radicaal veranderd. De gevallen mens misbruikt de tijd tot eigen eer. Hij misbruikt de tijd om bezig te zijn met zondige dingen. Hij wendt de tijd aan om zich te verdiepen in zondige, zedeloze en inhoudsloze lectuur. De Heere roept op tot onderzoek van Zijn Woord: Onderzoek de Schriften. Het onderzoek van Gods Woord kan wijs maken tot zaligheid. Een goede zaak daar ruimschoots tijd aan te besteden. De tijd is kostbaar, kort en onzeker. Heel onverwacht kan daar het einde van de tijd zijn. Ledigheid is heel gevaarlijk. Toen David niet mee optrok met zijn leger om te strijden, kwam het tot zonde met Bathseba en liet hij Uria doden. Een vogel op een tak is kwetsbaar. Zo'n vogel kan gemakkelijk door een pijl neergeschoten worden. Maar een vogel in de lucht kan niet zo gemakkelijk neergehaald worden door een pijl, zo is het ook met de mens.

Wie de tijd in ledigheid doorbrengt is kwetsbaar voor de zonde. Wie de tijd gebruikt om zijn taak gewillig en getrouw te verrichten is minder kwetsbaar voor de ongerechtigheid. Er dient gewaakt te worden over onze oren. Wie willens en wetens de klanken van de wereld tot zich laat doordringen vergiftigt zichzelf al meer. We hebben oren gekregen om Gods woord te horen, om naar goede klanken te luisteren. Waar zouden jongelui met een walkman op naar luisteren? Waakzaamheid ten aanzien van onze ogen is geboden. Wie naar zondige zedeloze zaken kijkt geeft de zonde toegang. De gedachten en de voorstellingswereld worden al meer verontreinigd. Het mag onze bede wel zijn: Wend, wend mijn oog van d'ijdelheden af. Er dient gewaakt te worden over de woorden die worden uitgesproken. De satan heeft graag dat mensen zondige, kwetsende woorden uitspreken tegenover elkaar. In woorden klinkt soms veel kritiek door. Het zou beter zijn veel te bidden voor hen op wie wij commentaar menen te moeten hebben. Ambtsdragers dienen te waken over de zielen die door de Heere aan hun zorgen zijn toebetrouwd. Zij zullen eenmaal rekenschap moeten afleggen. Dat we in het nieuwe jaar een getrouwe, liefdevolle en ernstige bearbeiding der zielen zouden mogen begeren. Het is nodig de Heere om waakzaamheid te smeken. We zien aan de discipelen dat zij niet een uur konden waken. Zo is

het ook nu. De Heere geve waakzaamheid.

Strijd

Ook in het jaar 1999 zal de satan alles aanwenden om Gods werk tegen te staan. Gods kinderen kennen de satan als hun tegenpartij. Hij gaat om als een briesende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden. Zoals een leeuw al zijn kracht en roofzucht aanwendt, zo doet de duivel dat ook. Hij vervolgt Gods kinderen de eeuwen door. Ook nu is christenvervolgning geen verleden tijd. Het is de begeerte en het doel van de satan Gods werk te niet te doen. Onophoudelijk valt hij aan. Vele pijlen heeft hij op zijn boog. Zo probeert hij mensen tot wanhoop te brengen door in te fluisteren dat zij nooit weer uit de diepe put zullen komen, waar zij door eigen schuld in terechtgekomen zijn. Het kan nog wel voor anderen, die minder kwaad gedaan hebben, maar niet meer voor hen die veel zonde bedreven hebben. De satan zwijgt erover dat er bij de Heere veel verlossing is.

De satan gaat niet alleen om als een briesende leeuw, maar ook als een engel des lichts. Hij zet vraagtekens achter Gods Woord. Hij tracht de Waarheid te verdraaien. Hij probeert een mens op valse gronden gerust te stellen. We leven in de tijd waarin het geloof wordt verondersteld. De noodzaak van wedergeboorte en waarachtige bekering wordt naar de achtergrond geschoven. Dat is een zeer gevaarlijke

ontwikkeling waartegen gestreden dient te worden. Soms wordt het ook zo voorgesteld alsof we mogen komen zoals we zijn. Maar dan wordt verzwegen dat de Heere ermee bekendmaakt wie wij zijn in een schuldigstellende, afbrekende en ontdekkende weg. Een mens dient in de beleving gemaakt te worden wie hij geworden is. Anders wordt het ware toevluchtnemen tot Christus niet gevonden. Wie niet bankroet is gegaan, heeft geen Borg nodig. Maar wie bankroet is gegaan en zelf geen penning heeft om te betalen, heeft de Borg onmisbaar nodig.

De strijd tussen het rijk des lichts en het rijk der duisternis zal ook het komende jaar voortgaan. Maar de uitslag van die strijd is niet onzeker. Christus heeft immers de duivel overwonnen. De beslissende vraag is: Aan welke kant staan wij? Wie dienen wij? Zijn wij nog een onderdaan van de satan? Of zijn we door genade een onderdaan van Christus geworden? De Heere werke wonderen in het komende jaar. De Heere zal Zijn werk niet laten te niet doen. De HEERE is de getrouwe en liefdevolle Ontfermer. Rijk dat te mogen geloven, daar houvast aan te mogen hebben. Het gaat heen naar de grote dag van de wederkomst van Christus. De tekenen der tijden vermenigvuldigen zich, de ween nemen toe. Welgelukzalig is hij die in de strijd tegen de satan de Gods Jakobs tot zijn Hulp heeft, wiens verwachting op de HEERE Zijn God is.

Ds. A. van Heteren

Bewaar het Pand Inhoud 33e Jaargang Jaar 1998

MEDITATIES

Genesis 39 : 9b	Ds P. van Zonneveld	165
Ezechiël 21 : 27b	Ds P. van Zonneveld	225
Ezechiël 17 : 24b	Ds P. van Zonneveld	237
Hoséa 5 : 15	Ds M. Vlietstra	117
Mattheüs 3 : 14	Ds M. Vlietstra	33
Mattheüs 14 : 10b	Ds M. Vlietstra	45
Lukas 1 : 13	Ds M. Vlietstra	25
Johannes 18 : 35b	Ds M. Vlietstra	57
Johannes 3 : 30	Ds M. Vlietstra	45
Johannes 18 : 36a	Ds M. Vlietstra	65
Johannes 16 : 23b	Ds P. van Zonneveld	185
Handelingen 28 : 31m	Ds P. van Zonneveld	1
Handelingen 28 : 31b	Ds P. van Zonneveld	17
Handelingen 17 : 30,31	Ds M. Vlietstra	81
Handelingen 15 : 25m	Ds P. van Zonneveld	157
Romeinen 8 : 14	Ds M. Vlietstra	105
Romeinen 8 : 24a	Ds M. Vlietstra	129
1 Korinthe 15 : 5	Ds M. Vlietstra	73
1 Korinthe 4 : 7m	Ds P. van Zonneveld	205
Filippenzen 3 : 10a	Ds P. van Zonneveld	213
Kolossenzen 3 : 1	Ds M. Vlietstra	97

1 Timótheüs 2 : 10	Ds P.van Zonneveld	145
1 Timótheüs 2 : 9a	Ds P.van Zonneveld	137
2 Timótheüs 2 : 24ged	Ds P.van Zonneveld	177
1 Petrus 1 : 25a	Ds P.van Zonneveld	197

PERSONEN

H.M.Koningin Beatrix, 60 jaar	26
Z.H.prins Maurits en Marilene	118
Oud.A.Beukers, 75 jaar	26
Fam.A.Beukers, 50 jaar getrouwd	118
Diaken J. Boer, overleden	178
Ds H.C.van der Ent, in memoriam	5
Ds H.C.van der Ent, begrafenis	6
Mevr.N.van der Ent-Middelhoek, verhuizing	146
Ds E.Hakvoort, afscheid en intrede	18
Ds G.Hamstra, 35 jaar predikant	37
Ds A.Stehouwer, emeritaat	2
Ds. M.C. Tanis, verhuisd	186
Fam. Ds. M.C. Tanis, jubilea	214

ARTIKELEN

Ds J.P. Boiten

Generale Synode van Haarlem-Noord (1)	199
Generale Synode van Haarlem-Noord (2)	208
Generale Synode van Haarlem-Noord (3)	215
Generale Synode van Haarlem-Noord (4)	226
Generale Synode van Haarlem-Noord (5)	239

Ds G. Bouw

Jezus maakt zalig	241
-------------------	-----

Ds P.den Butter

Paulus en de Filippienzen (9)	2
Paulus en de Filippienzen (10)	18
Paulus en de Filippienzen (11)	26
Paulus en de Filippienzen (12)	34
Paulus en de Filippienzen (13)	46
Paulus en de Filippienzen (14)	58
Paulus en de Filippienzen (15)	66
Paulus en de Filippienzen (16)	74
Paulus en de Filippienzen (17)	82
Paulus en de Filippienzen (18)	98
Daniel Rowlands (1713-1790) (1)	106
Daniel Rowlands (1713-1790) (2)	118
Daniel Rowlands (1713-1790) (3)	130
Daniel Rowlands (1713-1790) (4)	140
Een eerste reactie op een impressie	112
Bezorgdheid in Amersfoort	143
"Al wat daarin begrepen is"	150
Waar niets te zeggen valt	158
Generale synode 1998	166

Ds G.J. Capellen

John Brown -	
"Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven" (1)	201
John Brown -	
"Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven" (2)	214
John Brown -	
"Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven" (3)	228
John Brown -	
"Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven" (4)	240

Ds J.H.van Dijk

Gaat de dominee voorbij? (1)	22
Gaat de dominee voorbij? (2)	29
Gaat de dominee voorbij? (3)	38
Gaat de dominee voorbij? (4)	49
Gaat de dominee voorbij? (5)	61
Gaat de dominee voorbij? (6)	68
Gaat de dominee voorbij? (7)	76

Gaat de dominee voorbij? (8)	109
Gaat de dominee voorbij? (9)	123
Gaat de dominee voorbij? (10)	141
Gaat de dominee voorbij? (11)	148
Gaat de dominee voorbij? (12)	160
Gaat de dominee voorbij? (13)	168
Gaat de dominee voorbij? (14)	180
Gaat de dominee voorbij? (slot)	187

Ds A.van Ek

De plaats van de heiliging in de prediking (1)	146
De plaats van de heiliging in de prediking (2)	161
De plaats van de heiliging in de prediking (3)	169
De plaats van de heiliging in de prediking (4)	178
De plaats van de heiliging in de prediking (5)	186

Ds A.van Heteren

Begrafenis Ds H.C.van der Ent	6
Schriftonderzoek	9
Afscheid Ds E.Hakvoort van Meerkerk	39
Bevestiging/Intrede Ds E.Hakvoort te Alphen a.d.Rijn	51
De Dordtse Leerregels	54
50 jaar Israel	101
Hagel en toorn	121
Trinitarian Bible Society	125
De zondag steeds meer bedreigd	133,138
Gisbertus Voetius - De praktijk der Godzaligheid	134
Oude schrijvers lezen	152
Kenmerken van de wedergeboorte	154
Mij zal niets ontbreken	170
De Reformatie: paarden van Luther	209
Ds D.Chr. Overduin	217
De Naam des Heeren	229

Ds K.Hoefnagel

Niets doen en over-activisme bedreiging voor echte ontspanning (overgenomen uit "De Banier")	151
--	-----

Ds L.W.van der Meij

Ds H.C.van der Ent: In Memoriam.	5
Samenvatting van de toespraak, gehouden op de begraafplaats te Dordrecht.	8
De Avondmaalspraktijk in vraag en antwoord (6)	21

Ds H.Polinder

Des Christens groot interest (2)	4
Des Christens groot interest (3)	20
Des Christens groot interest (4)	28
Des Christens groot interest (5)	36
Des Christens groot interest (6)	48
Des Christens groot interest (7)	60
Des Christens groot interest (8)	68
Des Christens groot interest (9)	76
Des Christens groot interest (10)	84
Des Christens groot interest (11)	99
Des Christens groot interest (12)	108
Des Christens groot interest (13)	120
Des Christens groot interest (14)	131
Des Christens groot interest (15)	138

Ds G.R.Procee

Ds G.Hamstra 35 jaar predikant	37
--------------------------------	----

Ds J.W.Schoonderwoerd

Een impressie van de ambtsdragersconferentie te Amersfoort	110
--	-----

Ds M.C.Tanis

Christus' verheerlijking	124
--------------------------	-----

Ds A.van de Weerd

Terugblik 1997 - vooruitblik 1998	8
-----------------------------------	---

ONTMOETINGS DAG SLIEDRECHT**TOESPRAKEN:**

Ds P. van Zonneveld Uw schoonheid zeer te loven	85
Ds G. Bouw Leven uit Goede Vrijdag en Pasen	86
Ds K. Visser "De zorg van alle gemeenten"	90
Ds L. W. van der Meij De nacht van de bruid	90
Ds M. C. Tanis Wat is Gods dag voor ons?	91

ONTMOETINGS DAG KAMPEN**TOESPRAKEN:**

Ds M. Vlietstra Openingswoord	189
Ds A. Van Heteren Wie is Jezus?	190
Ds M. Van der Sluys Twee getuigen	191
Ds J. P. Boiten Jesaja zag de Heere (1)	198
Jesaja zag de Heere (2)	206
Ds L. W. van der Meij Slotwoord	192

VARIA

Adoptievereniging der Geref. Gezindte	62,202
Ambtsdragersconferentie 8 november 1998 te Dordt	146,218,238
Chr. Geref. Bezinningskring, classis Leeuwarden	15,171,219
Christelijke Hogeschool de Driestar	193
COGG Zwolle, bijeenkomst 23 januari 1998	15
COGG, landelijke conferentie 24 april 1998	55,70
Commissie Evangelisatie Oost-Vlaanderen:	
Bijbeldag 6 juni 1998	102
Commissie Handreiking +16 LCJ Persbericht	31
Congres "Hoe moet ik het zeggen"	211
De Vluchtheuvel	41
Deputaten ADMA: De 24-uurs economie en de gevolgen hiervan in uw leven	92
Deputaten Buitenlandse Zending:	
Diverse mededelingen	126
Mededeling Fam. Ds J. van 't Spijker	135,172
Mededeling Ds Van der Maarl	182
Verlof Ds C. W. Buijs en Ds W. van 't Spijker	211
Deputaten Evangelisatie:	
Toerustingsconferentie Evangelisatie 18 april 1998	70
Deputaten Geestelijke Verzorging Militairen der Chr. Geref. Kerken in Nederland:	
Verzoek attenties te sturen	102,138,220,230
Deputaten Hulpverlening:	
Opvolger van Margriet Wilbrink in Cambodja gezocht	62
Noodhulp aan Soedan	93,126

Vacature Mozambique	219
Farao's en de Bijbel	232
Fietsdag '98	155
GezinsGids, persbericht	15
GezinsGids, snelst groeiend Christelijk gezinsblad	113
Haamstede Conferentie 1998	63,162
Handreiking over de Dordtse Leerregels	219
"IRS werkgroep Bezinning en evangelisatie"	
Voorjaarsconferentie 20-23 februari 1998	23
Israël-avond in Barendrecht, 14 mei 1998	74,82
Jongerenconferentie 9-12 oktober 1998; persbericht	126
Kadervormingsmorgen LCJ	172
Kerstdagen en jaarwisseling	238
Kinderboeken: De Banier - Utrecht	219
Koor- en samenhangavond te Katwijk aan Zee	163
Landelijke Steunpunt Christelijke Vrijwillige Thuiszorg,	
Toerusting- en ontmoetingsdag vrijwilligers	79
Landelijke voorjaarsconferentie ambtsdragers	55,92
LCJ, persbericht	193
Nadere Reformatie-congres 1998	153
Nederlandse St. verpleegkundige voor Israël 1948-1998	55,202
Ontmoetingsdag Sliedrecht, 18 april 1998	46,58,66,74,82
Ontmoetingsdag Kampen, 19 september 1998	138,146,158,166,178
Oost-Europadag op 18 april 1998	62
Persbericht: Noodhulp na de orkaan...	232
Pinksterappèl te Weesp, 1 juni 1998	102
Ramp in Honduras, Midden-Amerika	219
Regio-avond "Samen alleen"	211
Schooldag 1998	172
School Dundas	219
SGP-jongerendag 28 maart 1998	55
Stichting Lectori Salutem, diverse brochures	136
Stichting voor Wereldwijde Bijbelverspreiding	
"The Bible League"	232
Telefonisch spreekuur voor ambtsdragers	172
Themadag Urk, 14 februari 1998	31
Theologie studeren in Apeldoorn? -info-middag 1998-	15
Theologische Universiteit Apeldoorn	93
VGS, jaarvergadering; 25 april 1998	79
Watersnood in Bangladesh en China	193
Wintercursus SSNR	172
Woord en Daad 25 jaar	102
Zendingsdag Elburg, 22 juli 1998	138

BOEKBESPREKING*Schrijver*

Amstel, ds J. van	
Amstel, ds J. van	
Amstel, ds J. van	
Beijnum, Marie van e.a.	
Belder, ds J.	
Berge, Gerit ten	
Bijl, ds P. van der	
Bilkes, dr Laurens W.	
Bontebal, mej. C.M.	
Borst, dr J.C.	
Bout J. en N.J. Spaan	
Breevaart, ds G. van de	
Bruggen, Jakob van	
Capelle, L.	
Catherwoord, Christopher	

Titel

Bekeerd leven	42
Geest en leven	42
Kun je zeker zijn van je behoud?	115
Met ontferming bewogen	195
Medicijn voor het hart	42
Houvast	223
Een schone erfenis	42
Theological Ethics and Holy Scripture: the use of Scripture	116
Uit Rome naar Zion. De wondervolle genadeweg etc.	43
Eens een dief, altijd een dief...!?	63
Een gerijpte korenschoof	
(Het leven van Thomas Halyburton)	93
Het eeuwige Testament	42
Het diepe water van de doop	234
De weg der bekering	95
Martyn Lloyd-Jones, herinneringen aan mijn grootvader	155

Chr.Geref.Kerk Oud Vossemeer	"Uw getrouwheid is van geslacht tot geslacht"	93
Chr.Geref.Kerk Urk Eben Haezer	"De dagen van ouds"	94
Comrie, Alexander	Het oprecht geloof	202
Dijk, mr D.J.H. van en drs H.F. Massink	Groen en de grondwet	222
Doelder, Marie deLavina de Doelder.	Het leven en sterven van een blindgeborene	43
Doornebal, ds J.T.	Reisbeschrijvingen	221
Drukkerij Verloop	Kijk op kerken	212
Edwards, Jonathan	Geheiligde kennis	164
Elshout, ds A.	Doet dat tot Mijne gedachtenis	95
Ferwerda, Ien Friele	Heel gewoon - en toch anders	155
Floor, Wulfert	Uit het zaaivat	203
Floor, Wulfert	Uit het zaaivat	42
Floor, Wulfert	Werpt al uw bekommernis op Hem	72
Florijn H. en J.P. Neven	Voorgangers in de noodkerk	155
Grandia, drs J.J.	Levensleiding	114
Groenewege, J.; J. van Lodenstein e.a.	Waarom was 't op mij gemunt?	93
Harinck, ds C.	Het leven van Maria Magdalena	94
Herr, Ethel	De duif en de Roos	203
Huntington, William	De Fontein des levens, verzamelde leerredenen	195
James, John Angell	Wat moet ik doen om zalig te worden?	72
Jeugdbond Geref.Gemeenten	Cambodja, hulp aan een verscheurd land	163
Jeugdbond Geref.Gemeenten	De verborgen Bron in China	163
Jeugdbond Geref.Gemeenten	Dopen, wat betekent dat?	156
Jeugdbond Geref.Gemeenten	Jongeren en wederkomst	156
Jeugdbond Geref.Gemeenten	Wees jezelf	194
Jong. J.J. de en J.H. Mauritz (red)	Dichterbij dan je denkt	243
Kievit, ds L.	Simson, Leven verscheurd tussen hartstocht en godsvrucht	116
Koeijer, ds Joz. A. de	Ontmoeting met Dr. D. Martyn Lloyd-Jones	194
Kohlbrugge, dr H.F.	Jezus en de zondares	43
Kohlbrugge, dr H.F.	Ik geloof	221
Kok, ds Iz.	Woorden der Zaligheid	173
Kole, I.A. en M.M. Natziyl (red.)	En toen werd het Kerst	16
LCJ	Jaarboek LCJ 1998	211
Lectori Salutem, Stichting	De typologische Schriftuitleg en prediking (nr 75, ds P. de Vries)	203
Lectori Salutem, Stichting	Joodse Orthodoxie en Bekering (nr 72, ds C.J. Meeuwse)	203
Lectori Salutem, Stichting	Laat de kinderen tot Mij komen (nr 73, ds C.J. Meeuwse)	203
Lectori Salutem, Stichting	Landbelofte (nr 74, ds W. Silfhout)	203
Lectori Salutem, Stichting	Over psalmen en orgels (nr 71, ds C.J. Meeuwse)	203
Leeuwen J.D.van (red.)	In Uw spoor	156
Lloyd-Jones, dr D.Martyn	Het evangelie volgens het Oude Testament	114
Lloyd-Jones, dr D.Martyn	Veilig in de wereld	126
MacCheyne, Robert Murray	Troost in verdriet	44
MacCheyne, R.M.	De bruidegom tegemoet	195
MacCheyne, R.M.	Nu reis ik getroost	211
Mastenbroek, J.	'n Ogenblikje alstublieft	174
Matthee, Dalene	Fiela's kind	94
Mauritz, J.H. en M. Solle	Ons kind en de Bijbel	236
Meeuwse, ds C.J.	Verborgen omgang	183
Mourik, drs J. van	Troost in noden	234
Mout-van der Linden, Frieda	In goede handen	203
Ouwerkerk, ds T.	Gods leiding in het lijden	172
Peels, dr.H.G.L.	Wie is als GIJ?	136
Pelt-Zwerus, Jane van	Koningsliederen	42
Pieters, ds W.	Uw enige troost	16
Pieters, ds W. en ds K. Veldman	Hoe wonderbaar is Uw getuigenis	174
Poort, ds J.J.	De loop beeindigd	156
Poort, ds J.J.	Mijn bijzonderste vrienden, herinneringen uit mijn leven	195
Postema, ing. H.J.	De oestervisser van Tholen	173
Potappel, L.T.	Banden des geloofs	173
Roos, ds P.	Christusprediking	222
Ruissen, M.J. en L. Vogelaar	Het wonder van Kerst	234
Ryle, J.C.	De zaligheid van het Evangelie	173
Ryle, J.C.	Parels van grote waarde	163
SGP Jongeren	De invloed van de media	163
SGP Jongeren	Fundamentalisme	163

SGP, Studiecentrum	Genetische idealen	183
Schalk-Meijering, Marian	Een groot wonder in een klein bergdorp	72
Schrijver Drs J.H.	Korte Geloofsleer deel III	113
Slager, ds J.W.	Gij hebt mijn rechterhand gevat	194
Sliedegt, dr C. van en mevr. van Sliedregt	Is het wel voor mij?	94
Smits, ds C.	Water uit de steenrots	234
Sonnevelt, ds C.	Gods weg met Israel	113
Spurgeon, C.H.	De troon der genade	195
Spurgeon, C.H.	Het kruis	163
Spurgeon, C.H.	Opwekking	163
Spurgeon, C.H.	Voor iedere avond	203
Stolk, dr J. eindredactie	Pubers begrijpen	94
Tanis, ds M.C.	Merktekenen van een christen	173
Teeuw, ds A.A.	Wilt u donor zijn?	71
Tol, Andries van	Merkwaardig verhaal aangaande het leven en de bekering	43
Uitgeverij Boekencentrum	Uit aller mond	234
Uitgeverij CEDEE	Het kindergebed verhoord en enkele andere gedichten	43
Uitgeverij GBS	Een lamp voor de voet	93
Uitgeverij J.J. Groen	Bloeien als een lelie - dagboek	203
Uitgeverij de Banier	Dagboek kalender 1999	221
Uitgeverij den Hertog	Altijd goede moed	233
Uitgeverij den Hertog	Honingdruppels	211
Uitgeverij den Hertog	Leven en licht - dagboek	203
Uitgeverij den Hertog	Predikanten en Oefenaars, deel 4	115
Uitgeverij den Hertog	Voor hart en huis	211
Velema, dr W.H.	Woorden van Calvijn	43
Vermeulen J.M.	Verdiept pastoraat	235
Vermeulen J.M.	Het grootste wonder	23
Watson, Thomas	Het krachtigste wapen	16
Weggeman, drs Joh.	Alle dingen ten goede	43
Westrate, C.J.	De kerk in Europa	103
Winslow, Mary	Hij leert je bidden	222
Wisse, Prof G.	Leven met Christus	95
Witte-Welleman, Jane	De kanselboodschap	222
Wumkes, dr G.A.	Uit genade zalig	183
Zondag, mr drs W.A. e.a.	Het Friese Reveil in portretten	114
Zwaag, W. van der	De doodstraf invoeren of uitbannen	163
	Cesar Malan, Prediker van het Frans-Zwitsers Reveil	115

Persbericht

Aktie voor vrijlating van christenen in Soedan

De VCVM-Nederland (de Vereniging van Christenen tegen Vervolging en Marteling) is een handtekeningenactie begonnen voor het vrijlaten van twee Pakistaanse christenen die onschuldig gevangen zitten. Beiden werden gearresteerd nadat tegen hen door een plaatsgenoot een aanklacht was ingediend dat ze de profeet Mohammed beledigd hadden. Daarop staat in Pakistan de doodstraf. Het komt meermaals voor dat een moslim na onenigheid met een christen een aanklacht tegen hem indient, waarna arrestatie volgt. De behandeling van dergelijke zaken duurt vaak lang. Ayub Masih werd op 14 oktober 1996 gevangen gezet. In april 1998 werd hij door een rechtbank ter dood veroordeeld omdat hij de profeet Mohammed beledigd zou hebben, hoewel hij dat ten stellig-

ste ontkent. Ayub Masih is tegen het doodvonnis in hoger beroep gegaan. Shafik Masih werd op 30 mei 1998 gearresteerd. Hij zit gevangen in Faisalabad in afwachting van de behandeling van zijn zaak. Het is van belang dat naast het verzamelen van handtekeningen onder een verzoek tot vrijlating van de twee christenen ook zoveel mogelijk brieven naar Pakistaanse autoriteiten gestuurd worden met een verzoek om vrijlating. Als er veel brieven binnenkomen, kan dat leiden tot vrijlating. Een handtekeningenlijst en een voorbeeldbrief met adressen van Pakistaanse autoriteiten kunnen aangevraagd worden bij VCVM-Nederland, Postbus 296, 3770 AG Barneveld of telefonisch via: 0342-414479 of 036-5331398.

Boekbesprekingen

Licht en schaduw, F. van der Schoot-van Dam, 48 blz., f 12,95, Uitgeverij Frits Hardeman - Ede.

In de natuur wisselen licht en schaduw zich af. Zo is het ook in het leven van Gods kinderen. In dit bundeltje eenvoudige, verantwoorde gedichten kunnen lezers zich herkennen in de diverse omstandigheden waarin zij verkeren.

E. Erskine - R. Erskine - J. Fisher, **De kennis der zaligheid**. De Kleine Catechismus van Westminster toege-licht, 442 blz., f 79,50, vertaald door J.H. den Boer, tweede druk, Uitgeverij den Hertog - Houten.

Op de synode van Westminster (1643-1649) werd onder meer de 'Kleine Catechismus' opgesteld voor de kerk van Engeland en Schotland. Het gezag en de plaats van deze Catechismus is te vergelijken met de plaats en het

gezag van de Heidelbergse Catechismus in ons land. In deze Kleine Catechismus worden de hoofdzaken van het Christelijke geloof uiteengezet. In de achttiende eeuw verscheen in de vorm van vragen en antwoorden in twee delen een verklaring van deze 'Kleine Catechismus' om de inhoud dichter bij het volk te brengen. Deze verklaring werd voornamelijk geschreven door de gebroeders Erskine en J. Fisher. Voor al Fisher heeft een grote bijdrage aan het boek geleverd. De verklaring van de Catechismus wordt dan ook wel 'Fisher's Catechism' genoemd. De leer van de verbonden neemt in dit boek een behoorlijke plaats in. Indertijd heeft Ds. Kersten in 1948 het deel van deze Catechismus uitgegeven dat handelt over het verbond der genade. De titel van het boek is ontleend aan Lucas 1:77. Het keurig uitgegeven boek is een kloek werk waarin tal van zaken aan de orde worden gesteld zoals: Het hoofddoel van de mens, de besluiten van God, schepping en val, het werkverbond en het genadeverbond, de Verlosser, de ambten van Christus, de staten van Christus, de orde des heils, de tien geboden worden uitgelegd als mede het Onze Vader, ook de sacramenten worden behandeld. Kortom een leerzaam boek dat wij van harte aanbevelen om te onderzoeken. We sluiten ons aan bij de wens die Fisher heeft geuit met betrekking tot dit werk, namelijk 'dat de God der waarheid dit werk zal gebruiken tot bevordering van Zijn eigen eer, door het lichaam van Christus op te bouwen, totdat zij allen zullen komen tot de enigheid van het geloof en van de kennis van de Zoon Gods, tot een volkomen man, tot de mate van de grootte der volheid van Christus' (vgl. Ef. 4:12 en 13).

Th. van der Groe, **Ken Hem in al uw wegen**, tien predikaties, 189 blz., f 29,50, Uitgeverij den Hertog - Houten. Theodorus van der Groe leefde van 1705-1784. Hij was predikant te Rijnsaterwoude van 1730-1740 en daarna te Kralingen tot zijn overlijden. Het nu opnieuw uitgegeven boek werd in 1845 voor het eerst uitgegeven. In 1975 verscheen hiervan een fotografische herdruk. Spelling en zinsbouw van 1845 zijn nu wat aangepast. Er is nog steeds belangstelling en waardering voor de preken van Van der Groe. De nu weer uitgegeven preken handelen over de volgende teksten:
1. Kronieken 29:15a, Psalm 32:5b, Psalm 41:4a, Spreuken 3:6a,

Klaagliederen 3:39, Lukas 9:56a, 1 Petrus 4:18, 1 Korinthe 2:2, Openbaring 1:18b en Openbaring 3:17.
Mogen het lezen van deze preken gezegend worden.

Ds. J.C. Westrate, **De Christus gepredikt**, Verklaring van het boek Leviticus, 317 blz., f 49,90, Uitgeverij de Groot Goudriaan - Kampen.

De auteur was sinds 1964 predikant der Gereformeerde Gemeenten in Canada en Nederland. Vlak voor het verschijnen van het boek overleed hij. Het boek Leviticus geeft hoofdzakelijk ceremoniële wetten weer die de Heere door de hand van Mozes aan Israël gaf. Hieronder zijn wetten voor de offerdienst, wetten voor eten en drinken en reinigingswetten. De titel van het boek is te verklaren uit het feit dat de ceremoniële wetgeving heenwijst naar Christus, Christus predikt. Het boek van Ds. Westrate geeft een tekst voor tekst verklaring van het boek Leviticus. Eerder verschenen deze artikelen gedurende een tiental jaren (van 1983-1993) in de Saambinder. Om u een indruk te geven van dit inhoudsvolle boek citeren wij een gedeelte van blz. 79 over het brandoffer: "Enerzijds de toorn van God tegen de zonde en het vuur van Gods verolgenheid, welke we allen door onze ongehoorzaamheid verdiend hebben en waardig zijn. Anderzijds het offer dat dagelijks door de priester werd gebracht en door het vuur verterde. Hierin werd gepredikt dat Christus in plaats der Zijnen, in Zijn lijden de toorn Gods tegen de zonde van het ganse menselijke geslacht gedragen heeft, opdat Hij met Zijn lijden, als met het enig Zoenoffer, ons met lichaam en ziel van de eeuwige verdoemenis verlost, en voor ons Gods genade, gerechtigheid en het eeuwige leven verwierf (antw. 37 van de Heidelbergse Catechismus). In het vuur werd ook getekend dat Zijn middelaarsarbeid aangenomen is door de Vader. Deze verkondiging van Gods recht, heiligheid, reinheid, barmhertigheid, genade en liefde werd de Israëliet dag en nacht gepredikt. Tevens werd er in getekend dat de Vader, dat offer aanschouwende als teken van het Lam, in dit geheel enig Offer van Christus, Zijn welbehagen en lust vond dag en nacht. In dat Offer heeft Hij Zich verlustigd en zijn Zijn deugden verheerlijkt, Zijn gerechtigheid en liefde hebben er elkaar in ontmoet."

B. Florijn, **Ouders en kinderen**, Gedachten over de opvoeding en het ouder worden, 112 blz., f 24,90, Uitgeverij de Groot Goudriaan - Kampen. De inhoud van dit boek werd eerder gepubliceerd in het oud-gereformeerde kerkblad. Het boek pretendeert geen systematische en volledige pedagogiek te zijn, maar geeft wel veel waardevolle aanwijzingen met betrekking tot de opvoeding. De auteur is jarenlang docent geweest aan de vroegere 'kweekschool' De Driestar. Op zijn eigen wijze gaat hij ondermeer in op de structuur van het gezin, kinderen die anders zijn, de puberteit, liefde en sexualiteit.

H. Hille, **Tot een scherpe dorsslede gesteld**, Het leven en de arbeid van Ds. P.J. Dorsman (1918-1981), 252 blz., f 45,-, Uitgeverij de Groot Goudriaan - Kampen. Ds. Dorsman was een bekend predikant. Wie aan de weet wil komen wie Ds. Dorsman was, kan uitstekend in dit goed geïllustreerde boek terecht. Zijn afkomst wordt getekend, zijn overgaan van de Christelijke Gereformeerde Kerk naar de Ned. Herv. Kerk (blz. 32), studiejaar, predikantschap in Schelluinen en Staphorst, waar hij vele jaren heeft mogen arbeiden. Zijn plaats in de SGP wordt getekend en zijn standpunt m.b.t. vaccinatie. Hij achtte inenting in strijd met Gods voorzienigheid. Censuur werd ten deze evenwel niet toegepast. In de zestiger jaren haalde zijn naam ook de pers in verband met de Staphorster volksgerichten. Er had wellicht in dit boek meer aandacht besteed kunnen worden aan de arbeid die als predikant verricht mocht worden. Ds. Dorsman stond bekend als prediker van het recht Gods. Hij benadrukte dat een mens afgesneden moet worden van de eerste Adam en door het zaligmakend geloof in de tweede Adam ingeplant moet worden. In de laatste oudejaarspreek die hij gehouden heeft in 1980 kwam dit nog eens naar voren. De volgende woorden werden uitgesproken (blz. 170 en 171): "Door de onmogelijkheid heen gaat God, vanacht er het recht, die weg openbaren die Hij heft uitgedacht, waarin het recht zijn loop gehad heeft en waarin dat recht verheerlijkt is. Want dan zal de Kerk in een rechte weg zalig worden."

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

- Wij verzorgen begravenissen in elke woonplaats op de Veluwe en in Flevoland
- Opbaring zowel thuis als in elk gewenst rouwcentrum
- Ongeacht bij welk begravenis fonds men (eventueel) is aangesloten
- Dag en nacht bereikbaar
- Geen crematies

Begravenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74
3888 MG Uddel
Tel. 0577 - 401689

Voor 20 gulden 2 Bijbels naar de Oekraïne.

**De GBS heeft voor het eerst ook
Oekraïense Bijbels.**

De nood aan Bijbels is in de Oekraïne schrijnend groot. Mensen wachten letterlijk op het Woord van God in hun eigen taal. Deze bijbel is bij de GBS verkrijgbaar voor f 19,50.

Als u ons 20 gulden overmaakt met vermelding Oekraïne, kunnen wij op uw kosten een Bijbel naar de Oekraïne laten brengen en doen wij er zelf nog een tweede Bijbel bij. Als u meer kunt doen, graag! Met een gift van 200 gulden kunnen er zo 20 Bijbels naar de Oekraïne, met 500 gulden 50 Bijbels. Maar elke gift is hartelijk welkom.

**Helpt u mee, zodat we zoveel mogelijk
wachtenden kunnen helpen? Postbank 1355824.**

gereformeerde
BIJBELSTICHTING

Postbus 168, 4140 AD Leerdam, telefoon (0345) 61 01 55

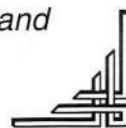

Plaats uw

familieberichten

in Bewaar het Pand

Winterhulp voor arme gezinnen

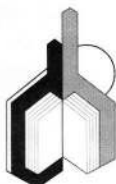
Duizenden gezinnen in Bulgarije, Moldavië, de Oekraïne, Roemenië en Wit-Rusland weten niet hoe ze de winter door moeten komen. Het is armoede troef.

**Kom Over En Help geeft aan deze gezinnen hulp,
via de kerken! Van november tot en met maart.**

Een bedrag van f20,- per maand is genoeg voor een bijdrage in de verwarmingskosten en een levensmiddelenpakket!

Helpt u mee? Giro 3535181 m.v.v. 'winterhulp'.

Stichting Kom Over En Help
Postbus 138 • 3860 AC Nijkerk • Tel.: 033-2463208

Hulp aan kerken en christenen in Oost-Europa

BKG

Hebt u kraam- of gezinshulp nodig.
bel ons dan:

0318 - 52 77 99

Voor hulpverlening dag en nacht
bereikbaar

Voor inlichtingen niet bellen tussen 16.00 en
19.00 uur. Laat u wel tijdig inschrijven!